

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/50/2020
Identifikačné číslo spisu: 7816200994
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7816200994.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému O. E., trvale bytom v R., t.č. na neznámom mieste, o zaplatenie úrokov z omeškania s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 8C/41/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2018 sp. zn. 3Co/18/2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2018 sp. zn. 3Co/18/2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 7. júna 2016 č. k. 8C/41/2016-23 žalobu zamietol, konanie o zaplatenie sumy 92,21 € zastavil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 512,50 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluva o splátkovom úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou a neriadi sa režimom Obchodného zákonníka. Úverová zmluva z 24. apríla 2013 je podľa neho v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko neobsahuje všetky náležitosti vyžadované cit. ustanovením, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Súd prvej inštancie považoval neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku a ako takú za neplatnú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Poukázal na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2, okrem iných aj písm. k/, tak sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Konštatoval, že žalobkyňa pri predmetnom spotrebiteľskom úvere požadovala aj úhradu zmluvného úroku, a to vo výške 13,90% ročne od 21. novembra 2014 do zaplatenia, pričom mal za to, že pokiaľ žalobkyni pre nedodržanie podmienok zákona o spotrebiteľských úveroch nevzniklo právo na úroky do vyhlásenia predčasnej splatnosti predmetného

úveru, tieto mu nepatria ani po jej vyhlásení. Súd prvej inštancie zamietol nároky žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov vo výške 13,90% ročne do zaplatenia, vrátane nárokov na zmluvné úroky vyčíslené v sume 474,50 € z neuhradených splátok úveru do dátumu predčasnej splatnosti úveru a na úroky z omeškania vo výške 5% ročne z týchto zmluvných úrokov od 21. novembra 2014 do zaplatenia, nakoľko predmetný spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby zo strany žalobkyne, čo do sumy 92,21 €, konanie zastavil.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 18. januára 2018 sp. zn. 3Co/18/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že vzhľadom na zistenie, že úverová zmluva neobsahuje rozčlenenie splátok úveru na istinu, úroky a iné poplatky, súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že takýto úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Uvedený nedostatok nie je možné odstrániť ani odkazom na možnosť spotrebiteľa kedykoľvek počas trvania zmluvy vyžiadať si amortizačnú tabuľku, z ktorej členenie ním uhradenej splátky na istinu, úroky a ostatné poplatky je zrejmé. Za danej situácie spotrebiteľ v čase uzatvárania úverovej zmluvy a ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom, z akých položiek a v akej výške pozostáva navýšenie úveru a hoci mal určenú povinnosť plniť splácanie v dohodnutej výške, nemal možnosť oboznámiť sa pred uzavretím zmluvy, ako bude táto splátka rozčlenená, pokiaľ ide o splácanie istiny úveru, ako aj úrokov z úveru a ďalších poplatkov. Spotrebiteľ má splácať istinu úveru a zároveň platiť odmenu veriteľovi vo forme úrokov, avšak pred uzavretím zmluvy a ani v zmluve samotnej nemá možnosť oboznámiť sa, v akej výške bude mesačne splácať svoj dlh a v akej výške bude platiť odmenu veriteľa. Veriteľ až počas samotného splácania priraduje plnenie na splátku istiny a na splátku odmeny bez toho, aby do toho mohol spotrebiteľ akokoľvek zasahovať. Takúto zmluvnú podmienku je preto podľa odvolacieho súdu potrebné považovať za neprijateľnú, ako to správne uzavrel súd prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že vzhľadom na vnútroštátnu právnu úpravu ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. a výklad tohto ustanovenia ustálený súdnou praxou nie je možné ani po rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C 42/15-Home Credit Slovakia, a.s., Klára Biroová, uskutočniť iný výklad vnútroštátneho práva, t.j. § 9 ods. 2 písm. k/, resp. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch, s odkazom aj na ustálenú rozhodovaciu prax súdov v tomto smere. Odvolací súd uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy namiesto sankcie neplatnosti zmluvy sankcionoval veriteľa tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1). Jednou z povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných splátok, kedy absencia týchto náležitostí síce nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Uviedol, že v predloženej zmluve tieto údaje absentujú.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to od otázky „vyžadovania rozpisu splátok na členenie jednotlivých nárokov (istina, úrok, iné poplatky)“. Poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v zmysle § 429 ods. 2 písm. a/ CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod zároveň aj dôvodné.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo

od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

7. Pokiaľ dovolateľ opieral prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

8. Žalobkyňa následne vyvodzujúc svoje dovolanie z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia dovolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017, keď mal odvolací súd za to, že došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa, keďže v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným absentovalo rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov, čo malo za následok určenie takejto zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

9. Otázku interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. už najvyšší súd, ako žalobkyňa správne uviedla, riešil dovolací súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/146/2017. Z obsahu odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivej zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá, tak ako je nižšie uvedené, účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), právnym záverom uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíróovej z 9. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok ESD“ alebo „Rozsudok“) a tiež účelu samotného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (ďalej len „§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“). Pokiaľ teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivej zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

10. Odvolací súd mal teda nesprávne za to, že princíp právnej istoty prevažuje a Smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok Smernice nemožno použiť contra legem, v zmysle čoho uviedol, že v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitostí špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

11. V posudzovanom prípade sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Tento odklon založil prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a viedol k nesprávnym právnym záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

12. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

13. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.